

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор
ННІ «Каразінський інститут
міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

«27» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ EXCEL

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини; D Бізнес, адміністрування та право

спеціальність: С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»; С3 «Міжнародні відносини»; D3 «Менеджмент»; D7 «Торгівля»

освітня програма: Міжнародні економічні відносини,
Міжнародна логістика

вид дисципліни: за вибором

факультет: ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026/2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«27» серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Ханова Олена В'ячеславівна,
к.геогр.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

Протокол № 1 від 26.08.2026 року

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

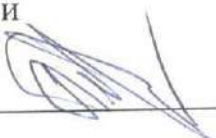
 Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантами освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародна логістика»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

 Олена ХАНОВА

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

 Сергій БЕРЕНДА

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»,

Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

 Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Практикум Excel» складена відповідно до освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародна логістика» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальностями С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», С3 «Міжнародні відносини», D3 «Менеджмент» та D7 «Торгівля».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Практикум Excel» полягає у формуванні у здобувачів практичних навичок використання електронних таблиць для структурованого подання, перевірки, очищення, обробки, узагальнення та візуалізації даних, виконання розрахунків із застосуванням формул і функцій, створення аналітичних таблиць, діаграм та інтерактивних інформаційних панелей.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- засвоєння принципів організації та структурованого подання даних, вимог до їхньої якості, повноти, зіставності й коректності форматів;
- оволодіння прийомами виконання розрахунків із використанням формул, логічних, статистичних, текстових та інших функцій електронних таблиць, а також вибору раціонального способу розв'язання поставленого завдання;
- набуття практичних навичок введення, імпортування, перевірки, очищення, сортування, фільтрування й узагальнення даних, отриманих із національних та міжнародних інформаційних ресурсів;
- формування вмінь створювати аналітичні таблиці, зведені таблиці, діаграми та інтерактивні інформаційні панелі, інтерпретувати отримані результати й формулювати обґрунтовані висновки;
- розвиток здатності застосовувати сумісні інструменти Microsoft Excel, Excel Online і Google Таблиць із дотриманням вимог до захисту, конфіденційності та відповідального використання даних.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	—
Семестр	
3-й	—
Лекції	
16 год.	—
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	—
Лабораторні заняття	
0 год.	—
Самостійна робота	
58 год.	—
Індивідуальні завдання	
0	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна

ОП «Міжнародні економічні відносини»

ЗК4(1). Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7(1). Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК8(1). Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3(2). Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

СК7(1). Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК16(2). Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ОП «Міжнародна логістика»

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК14. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дисципліна

ОП «Міжнародні економічні відносини»

ПРН 13(1). Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 19(1). Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів

ОП «Міжнародна логістика»

РН 3. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

РН 6. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та або регіональних студій.

РН 21. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

1.8. Пререквізити: вивчення навчальних дисциплін

Не передбачено

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Електронні таблиці в міжнародній інформаційній екосистемі.

Призначення електронних таблиць у збиранні, систематизації, опрацюванні та представленні даних. Місце табличних процесорів серед баз даних, статистичних пакетів і систем бізнес-аналітики. Спільні принципи роботи та функціональні відмінності настільної версії Microsoft Excel, Excel для вебу і Google Таблиць. Основні формати табличних даних: XLSX, CSV та ODS; загальне уявлення про JSON і API. Міжнародні інформаційні ресурси World Bank Data, IMF Data, Eurostat, OECD Data Explorer, UNCTADstat та UN Comtrade. Табличне представлення багатовимірних міжнародних даних.

Тема 2. Архітектура та стандартизація міжнародних даних.

Поняття спостереження, змінної, показника, виміру, атрибута та ідентифікатора. Структура набору «країна – період – показник – значення». Вимоги до організації табличних даних: один рядок – одне спостереження, один стовпець – одна змінна. Довгий і широкий формати; часові, просторові та панельні набори. Типи даних, одиниці вимірювання і періодичність спостережень. Коды країн і територій ISO та UN M49. Міжнародні класифікації видів економічної діяльності, товарів і послуг: ISIC, NACE, HS, SITC, BEC. Версії класифікацій та їх значення для зіставлення даних. Логічна організація аркушів для вихідної інформації, розрахунків і результатів.

Тема 3. Логіка табличних обчислень і порівнянність показників.

Формульна модель як система залежностей між вихідними даними, параметрами та результатами. Відносні, абсолютні й змішані посилання. Основні категорії арифметичних, логічних, статистичних, текстових, пошукових функцій і функцій роботи з датами. Альтернативні способи виконання однакових розрахунків: складна формула або допоміжні стовпці; умовне агрегування або зведена таблиця; різні функції пошуку і підстановки. Критерії вибору способу розрахунку: зрозумілість, сумісність, надійність, швидкість і можливість перевірки. Поточні й постійні ціни, номінальні та реальні показники, валютні курси, паритет купівельної спроможності, абсолютні й питомі величини, відсотки та процентні пункти. Регіональні формати чисел, дат і валют.

Тема 4. Якість, метадані та перевірка даних.

Поняття якості даних та її вплив на достовірність розрахунків. Метадані про визначення показника, джерело, методику, одиницю вимірювання, географічне охоплення і періодичність. Структурні та довідкові метадані. Попередні, прогнозні й остаточні значення; перегляд статистичних рядів і розриви в методології. Виявлення пропусків, дублікатів, некоректних форматів, зміщених діапазонів і помилкових посилань. Розмежування нульового, відсутнього, недоступного та конфіденційного значення. Логічний, арифметичний і візуальний контроль; контрольні суми, допустимі діапазони та перевірка структури показників. Документування джерела, дати завантаження і версії набору даних.

Тема 5. Інтеграція та перетворення даних із різних джерел.

Принципи імпорту, структурування та поєднання табличних даних. Використання кодів країн, періодів, показників і товарних груп як ключів зв'язування. Відмінності між копіюванням, підстановкою, консолідацією та агрегуванням інформації. Пошук і перенесення значень між таблицями. Поєднання макроекономічних, торговельних, демографічних, соціальних та інституційних показників. Проблеми кодування тексту, числових роздільників, форматів дат, службових рядків і багаторівневих заголовків. Перехід між довгим і широким форматами. Ручні, формульні й автоматизовані способи підготовки даних. Сумісність файлів і збереження структури під час переходу між різними табличними середовищами.

Тема 6. Аналітичні моделі міжнародних порівнянь і сценарні розрахунки.

Перетворення вихідних даних на систему аналітичних показників. Розрахунок абсолютних і відносних величин, часток, темпів зростання, структурних змін, середніх і питомих значень, рейтингів та відхилень. Показники зовнішньої торгівлі: експорт, імпорт, торговельний баланс, товарна і географічна структура. Порівняння країни із середнім, регіональним або світовим рівнем. Вибір бази порівняння і часового інтервалу. Планові та фактичні показники; доходи, витрати, маржинальний результат і точка беззбитковості. Базовий, оптимістичний і песимістичний сценарії. Оцінювання чутливості результату до зміни вихідних припущень. Обмеження рейтингів і розмежування статистичного зв'язку, економічної інтерпретації та причинного висновку.

Тема 7. Візуалізація глобальних даних та аналітичні панелі.

Принципи візуального представлення динаміки, структури, рейтингів, відхилень і географічних відмінностей. Вибір типу діаграми відповідно до характеру даних і мети порівняння. Особливості відображення країн із різними масштабами показників. Використання часток, індексів і питомих значень для коректної візуалізації. Масштаб осей, порядок категорій, підписи, колір і візуальна ієрархія. Ознаки перевантажених і маніпулятивних

діаграм. Ключові показники ефективності, цільові значення, пороги та статуси. Принципи компоновання аналітичної панелі. Читабельність, доступність кольорів, мовна адаптація і відтворення візуалізацій у різних програмних середовищах.

Тема 8. Управління, захист і відповідальне використання даних.

Відкриті, персональні, службові, комерційні та конфіденційні дані. Основні принципи правомірного й відповідального опрацювання інформації: визначеність мети, мінімізація даних, точність, обмеження строку зберігання, цілісність і конфіденційність. Анонімізація та псевдонімізація. Розмежування прав власника, редактора, коментатора і користувача з правом перегляду. Ризики відкритого доступу за посиланням. Захист комірок, аркушів, структури книги і самого файлу; відмінність між обмеженням редагування та забезпеченням конфіденційності. Версійність, резервне копіювання, журнал змін і відновлення попередніх редакцій. Умови використання та цитування відкритих міжнародних даних. Безпечне застосування хмарних сервісів і технологій штучного інтелекту. Документування формул, джерел, припущень і внесених змін. Межі застосування електронних таблиць і критерії переходу до баз даних, статистичних пакетів та систем бізнес-аналітики.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього годин	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
Тема 1. Електронні таблиці в міжнародній інформаційній екосистемі	10	2	2	—	—	6
Тема 2. Архітектура та стандартизація міжнародних даних	11	2	2	—	—	7
Тема 3. Логіка табличних обчислень і порівнянність показників	11	2	2	—	—	7
Тема 4. Якість, метадані та перевірка даних	11	2	2	—	—	7
Тема 5. Інтеграція та перетворення даних із різних джерел	11	2	2	—	—	7
Тема 6. Аналітичні моделі міжнародних порівнянь і сценарні розрахунки	12	2	2	—	—	8
Тема 7. Візуалізація глобальних даних та аналітичні панелі	12	2	2	—	—	8
Тема 8. Управління, захист і відповідальне використання даних	12	2	2	—	—	8
Усього годин	90	16	16	—	—	58

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва практичного заняття	Кількість годин
1	Створення структурованого табличного проєкту для роботи з міжнародними даними	2
2	Розроблення калькулятора міжнародної комерційної пропозиції	2
3	Аудит і підготовка міжнародного статистичного набору даних	2
4	Формування реєстру міжнародних операцій на основі взаємопов'язаних таблиць	2
5	Побудова інтерактивного звіту за даними міжнародної торгівлі	2
6	Сценарне оцінювання вартості та прибутковості міжнародної поставки	2
7	Побудова інтегрованої KPI-панелі	2
8	Обґрунтування вибору перспективного міжнародного ринку	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Завдання 1. Створення структурованого табличного проєкту для роботи з міжнародними даними. Студент формує робочу книгу з окремими аркушами для вихідних даних, розрахунків і результатів, налаштовує формати, перевірку введення та навігацію. Структура файлу заповнюється на основі індивідуального набору даних.	6
2	Завдання 2. Розробка калькулятора міжнародної комерційної пропозиції. Студент розраховує базову і кінцеву ціну, знижку, валютну вартість, витрати на доставку, націнку та очікувану маржу. Результати оформлюються як завершена комерційна пропозиція з доступними для зміни вихідними параметрами.	7
3	Завдання 3. Аудит і підготовка міжнародного статистичного набору даних. Студент перевіряє структуру набору, виявляє пропуски, дублікати, неправильні формати, неоднакові назви країн і службові позначення. Після очищення дані приводяться до уніфікованого вигляду та готуються до подальших розрахунків.	7
4	Завдання 4. Формування реєстру міжнародних операцій на основі взаємопов'язаних таблиць. Студент поєднує таблиці операцій, товарів, країн, валют і контрагентів за унікальними кодами. У підсумковому реєстрі перевіряються повнота підстановки значень і відсутність помилкових відповідностей.	7
5	Завдання 5. Побудова інтерактивного звіту за даними міжнародної торгівлі. Студент створює зведені таблиці та діаграми для порівняння товарів, країн і періодів, застосовує фільтри або зрізи. За отриманими результатами визначаються основні зміни, структурні пропорції та лідери відповідного ринку.	7
6	Завдання 6. Сценарне оцінювання вартості та прибутковості	8

	міжнародної поставки. Студент формує базовий, оптимістичний і песимістичний сценарії зміни валютного курсу, транспортних витрат, обсягу та ціни реалізації. Сценарії порівнюються за загальною вартістю, доходом, прибутком і рівнем рентабельності.	
7	Завдання 7. Побудова інтегрованої КРІ-панелі. Студент розраховує фактичні й цільові значення показників, визначає статуси їх виконання та створює КРІ-картки, діаграми й умовне форматування. Панель оформлюється як цілісний, читабельний та інформаційно насичений аналітичний інструмент.	8
8	Завдання 8. Обґрунтування вибору перспективного міжнародного ринку. Студент порівнює визначені країни за системою економічних і ринкових показників, розраховує темпи, частки, відхилення та підсумкові рейтинги. Результати подаються у формі порівняльної таблиці, візуалізацій і стислої рекомендації щодо вибору ринку.	8
	Разом	58

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

Індивідуалізація навчання забезпечується виконанням практичних завдань і самостійної роботи на основі індивідуальних кейсів.

7. Методи навчання

Методи навчання спрямовані на формування послідовного розуміння принципів роботи з електронними таблицями та здатності застосовувати їх для опрацювання міжнародних економічних даних. Викладання поєднує проблемно орієнтовані лекції, демонстрацію табличних моделей, практичне виконання завдань, роботу з реальними наборами даних і самостійну підготовку завершених аналітичних файлів.

Під час лекцій застосовуються пояснювально-ілюстративний, проблемний і порівняльний методи. Теоретичні положення розкриваються через структуру міжнародних баз даних, приклади помилок у статистичних наборах, способи перевірки порівняльності показників, альтернативні варіанти побудови формул і візуалізацій. Демонстрація однакового результату в настільному Excel, онлайн Excel та Google Таблицях допомагає розмежувати загальну логіку табличних обчислень і платформозалежні команди.

Практичні заняття проводяться із застосуванням методу керованого виконання, кейс-методу, індивідуальних завдань, аналізу помилок і навчального моделювання. Викладач демонструє структуру завдання та ключові етапи його виконання, після чого студенти працюють з індивідуальними наборами даних за методичними алгоритмами й файлами-зразками. Кожний практикум завершується створенням окремого прикладного продукту: структурованого табличного проєкту, калькулятора,

очищеного набору даних, реєстру операцій, інтерактивного звіту, сценарної моделі, KPI-панелі або обґрунтування вибору міжнародного ринку.

Для роботи з міжнародною інформацією використовуються дослідницькі та інформаційно-пошукові методи. Студенти визначають джерело й метадані показників, перевіряють одиниці вимірювання, часові межі та зіставність країн, очищують і поєднують набори, виконують розрахунки, візуалізують результати та формулюють стислу аналітичну інтерпретацію. Окрема увага приділяється документуванню джерел, вихідних припущень і внесених змін.

Самостійна робота організовується через дистанційний курс, у якому розміщуються навчальні матеріали, покрокові алгоритми, вихідні дані, файли-зразки та критерії оцінювання. Застосовуються методи самоконтролю і взаємної перевірки: контрольні підсумки, тестування формул на змінених значеннях, пошук помилок у готових моделях, порівняння альтернативних способів розрахунку та коротке пояснення студентом логіки створеного файлу. Під час спільної роботи з хмарними таблицями опрацьовуються правила розподілу доступу, версійності та безпечного використання даних.

8. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи оцінювання знань:

- поточний контроль здійснюється шляхом перевірки результатів восьми практичних завдань і відповідної самостійної роботи. Оцінюються правильність структурування та підготовки даних, коректність формул і розрахунків, обґрунтованість вибору способу виконання, якість візуалізації, дотримання вимог до оформлення та змістовність інтерпретації результатів. Для підтвердження самостійності студент може пояснити логіку створеного файлу, продемонструвати формули, виправити виявлену помилку або відтворити окремий елемент завдання;

- підсумковий контроль проводиться у формі залікового тестування за матеріалами всього курсу. Завдання перевіряють розуміння принципів організації й стандартизації даних, логіки табличних обчислень, вибору функцій та аналітичних інструментів, роботи з метаданими, інтерпретації міжнародних показників, побудови візуалізацій, захисту інформації та відповідального використання електронних таблиць..

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Семестровий контроль	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	60	40	100
5	6	6	7	8	8	9	11			

T1, T2 ... T8 – теми.

Поточний контроль – 60 балів:

Практичне завдання 1. Створення структурованого табличного проєкту для роботи з міжнародними даними – 5 балів.

Практичне завдання 2. Розроблення калькулятора міжнародної комерційної пропозиції – 6 балів.

Практичне завдання 3. Аудит і підготовка міжнародного статистичного набору даних – 6 балів.

Практичне завдання 4. Формування реєстру міжнародних операцій на основі взаємопов'язаних таблиць – 7 балів.

Практичне завдання 5. Побудова інтерактивного звіту за даними міжнародної торгівлі – 8 балів.

Практичне завдання 6. Сценарне оцінювання вартості та прибутковості міжнародної поставки – 8 балів.

Практичне завдання 7. Побудова інтегрованої KPI-панелі – 9 балів.

Практичне завдання 8. Обґрунтування вибору перспективного міжнародного ринку – 11 балів.

Підсумковий контроль – 40 балів

Залікове тестування, що містить 20 тестових завдань по 2 бали за кожен вірну відповідь.

Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він набрав не менше **25 балів з поточної успішності**.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання до всіх видів завдань (поточних, індивідуальних та підсумкового контролю) наведені у відповідних розділах дистанційного курсу з дисципліни: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14369>

Використання технологій штучного інтелекту. Застосування ШІ під час вивчення дисципліни регулюється Політикою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна щодо використання штучного інтелекту та Кодексом академічної доброчесності Університету.

Під час підготовки до семінарських занять і виконання практичних, аналітичних, проєктних та дослідницьких завдань дозволяється використовувати модель «ШІ як асистент» для пошуку і систематизації інформації, попереднього добору джерел, пояснення складних понять, структурування роботи, пошуку ідей та мовного редагування. Отримані матеріали мають допоміжний характер. Фінальний текст, розрахунки, аргументація, аналіз, інтерпретація результатів, висновки та прийняті рішення готуються здобувачем освіти самостійно. Відповіді ШІ не є науковими джерелами, а відповідальність за достовірність наведених відомостей, посилань і результатів несе здобувач освіти.

Під час усного опитування, модульних контрольних робіт, заліку, екзамену та інших контрольних заходів звернення до ШІ забороняється. Виняток становлять визначені викладачем завдання, що передбачають застосування моделі «ШІ як інструмент» для аналізу даних, створення візуалізацій, порівняння результатів роботи різних моделей або проведення навчальних експериментів. Умови та допустимі межі його застосування повідомляються до початку виконання завдання.

Кожна письмова робота повинна містити відомості про застосування ШІ. Якщо відповідні технології не використовувалися, зазначається: «Під час виконання роботи технології штучного інтелекту не використовувалися». В іншому випадку вказуються назва сервісу або моделі, дата, характер отриманої допомоги та опрацьовані за її допомогою елементи роботи. На вимогу викладача здобувач освіти надає використані запити, отримані відповіді, проміжні матеріали, вихідні дані або файли розрахунків.

Для підтвердження самостійності роботи та сформованості практичних навичок викладач може провести додаткове усне опитування або запропонувати пояснити послідовність дій, відтворити розрахунок, опрацювати дані, побудувати візуалізацію чи продемонструвати роботу з відповідним цифровим інструментом. Результати перевірки враховуються під час оцінювання. Дані автоматизованих ШІ-детекторів використовуються лише як допоміжна інформація.

Належним чином задеклароване застосування ШІ у встановлених межах не впливає на оцінку. Незадеклароване або заборонене використання, подання згенерованого матеріалу як власного чи неможливість підтвердити самостійність виконання основної частини завдання є підставою для оцінювання роботи у 0 балів та її повторного виконання. Рішення приймається за сукупністю матеріалів перевірки відповідно до критеріїв оцінювання та внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70 – 89	
50 – 69	
0 – 49	не зараховано

Зарахування неформальної освіти

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти, за умови їх змістової відповідності тематиці навчальної дисципліни та передбаченим нею результатам навчання. До таких форм можуть належати онлайн-курси на провідних освітніх платформах (Coursera, Prometheus та інших), сертифіковані тренінги, семінари, професійні освітні програми, а також навчальні заходи, організовані закладами вищої освіти, міжнародними організаціями, професійними асоціаціями та іншими визнаними установами.

Для розгляду питання про зарахування результатів неформального навчання здобувач має надати документ, що підтверджує успішне завершення відповідного курсу, тренінгу, програми або іншої освітньої активності. Вибір такої активності рекомендується попередньо погодити з викладачем з метою визначення її відповідності змісту навчальної дисципліни, обсягу опанованого матеріалу та результатам навчання, передбаченим робочою програмою.

Кожне звернення щодо визнання результатів неформальної освіти розглядається індивідуально. Процедура їх визнання здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Рішення про визнання результатів навчання ухвалюється науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» на підставі поданого здобувачем освіти пакета документів.

Кількість балів, що можуть бути зараховані за результатами неформальної освіти, визначається з урахуванням змісту, обсягу та рівня опанованих результатів навчання. Незалежно від кількості додаткових освітніх активностей загальна кількість балів за поточний контроль з урахуванням зарахованих результатів неформальної освіти не може перевищувати 60 балів.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Ханова О. В. Дистанційний курс «Практикум Excel» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14369>.
2. Гаврилова А. А., Бринза Н. О., Король О. Г. Табличний процесор MS Excel: просунутий рівень : практикум. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 242 с. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26813> (дата звернення: 19.08.2026).
3. Lambert J., Frye C. Microsoft Excel Step by Step (Office 2021 and Microsoft 365). Microsoft Press, 2021. 480 p. URL:

<https://www.microsoftpressstore.com/store/microsoft-excel-step-by-step-office-2021-and-microsoft-9780137564347> (дата звернення: 19.08.2026).

4. McFedries P. Microsoft Excel Formulas and Functions (Office 2021 and Microsoft 365). Microsoft Press, 2022. 512 p. URL: <https://www.microsoftpressstore.com/store/microsoft-excel-formulas-and-functions-office-2021-9780137559404> (дата звернення: 19.08.2026).

Допоміжна

1. Winston W. Microsoft Excel Data Analysis and Business Modeling (Office 2021 and Microsoft 365). 7th ed. Microsoft Press, 2021. 1168 p. URL: <https://www.microsoftpressstore.com/store/microsoft-excel-data-analysis-and-business-modeling-9780137613663> (дата звернення: 19.08.2026).

2. Jelen B. Microsoft Excel Pivot Table Data Crunching: Including Dynamic Arrays, Power Query, and Copilot. Microsoft Press, 2024. 608 p. URL: <https://www.microsoftpressstore.com/store/microsoft-excel-pivot-table-data-crunching-including-9780135408797> (дата звернення: 19.08.2026).

3. Knafllic C. N. Storytelling with Data: A Data Visualization Guide for Business Professionals. Hoboken, NJ : Wiley, 2015. 288 p. URL: <https://www.wiley.com/en-us/Storytelling+with+Data%3A+A+Data+Visualization+Guide+for+Business+Professionals-p-9781119002253> (дата звернення: 19.08.2026).

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Microsoft. Допомога та навчання з Excel. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua/excel/> (дата звернення: 19.08.2026).

2. Google Workspace Learning Center. Google Sheets training and help. URL: <https://support.google.com/a/users/answer/9282959?hl=en> (дата звернення: 19.08.2026).

3. Prometheus. Excel для бізнесу: лайфхаки, що пришвидшують роботу та знижують витрати. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/excel-for-business/> (дата звернення: 19.08.2026).

4. Державна служба статистики України. Банк даних. URL: <https://stat.gov.ua/uk/explorer> (дата звернення: 19.08.2026).

5. World Bank. World Development Indicators. DataBank. URL: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators> (дата звернення: 19.08.2026).

6. International Monetary Fund. IMF Data. URL: <https://data.imf.org/> (дата звернення: 19.08.2026).

7. Organisation for Economic Co-operation and Development. OECD Data Explorer. URL: <https://data-explorer.oecd.org/> (дата звернення: 19.08.2026).

8. Eurostat. Data Browser. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/> (дата звернення: 19.08.2026).

9. United Nations Trade and Development. UNCTAD Data Hub. URL: <https://unctadstat.unctad.org/> (дата звернення: 19.08.2026).
10. United Nations. UN Comtrade Database. URL: <https://comtradeplus.un.org/TradeFlow> (дата звернення: 19.08.2026).
11. United Nations Statistics Division. Standard Country or Area Codes for Statistical Use (M49). URL: <https://unstats.un.org/unsd/methodology/m49/overview/> (дата звернення: 19.08.2026).
12. European Commission. Principles of Personal Data Processing under the GDPR. URL: https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/information-business-and-organisations/principles-gdpr_en (дата звернення: 19.08.2026).

12. Особливості навчання в умовах дії обставин непереборної сили

Навчання в умовах обставин непереборної сили здійснюється відповідно до наказів і розпоряджень ректора за змішаною формою або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборотою відвідування ЗВО здобувачам вищої освіти надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі, режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14369>